

החבורה תתקיים ביום ה' בשעה 1:30, ו' אייר התשפ"ג

מקורות בענין מצות אכילת שיירי מנחות, ואכילת קדשים

א. הקדמה: אכילה בקרבנות

מנחות (ט). "עבודה דאדם...העיקר לא אמרינן", יומא (סח): "תא שמע לא...בעלים מתכפרים", נצי"ב בענין אכילה בקרבנות (פר' צו פרק ז, פר' אחרי מות פרק יז)

ב. אכילה כעיכוב בכפרה: כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים
יבמות (צ). "ת"ש דם...תעשה שאני" פרש"י, רמב"ן, רשב"א, ריטב"א, מאירי שם, פסחים (נט): פרש"י, תוס' שם ד"ה יכול נטמאו, שפת אמת שם ד"ה בא"ד ונראה, זבחים (ו). "איבעיא להו...קמי שמיא" תוס' ד"ה והלא אין, רש"י בפר' תצוה ואכלו אותם אשר כופר בהם ומפרשי רש"י שם, גם שיטת רש"י בפסחים (נט). ד"ה בשאר ימות, קרן אורה יבמות (צ).

ג. מעמד אכילת קדשים לעצם הקרבן: מח' הרמב"ם והרמב"ן
שיטת הרמב"ם: **רמב"ם סה"מ שורש יב, מראש עד "שתעשה כל עולה"**, "וזה הסדר מן המלאכות...כמו שזכרנו בעור, מצות עשה פח, פט
שיטת הרמב"ן: **השגות הרמב"ן שורש יב** "אבל הדברים שאינם טובלים...והנה הם קרבן ממש", ושכחת עשין א, ספר החינוך סוף מצוה קב "והרמב"ן, מנ"ח מצוה קלד "והנה לעיל פרשת...בחשבון מנין המצות"; השגות הרמב"ן שכחת העשין מצוה א, [קק"ל לבעלים - רש"י פסחים (נט). ד"ה בשאר ימות, שמות (כט:לג) רש"י שם לשיטתו] שאר מוני המצוות בענין זה: עיין הגרי"פ עשין ריש עשה קכב-ג

ד. מצות אכילת שיירי מנחות
רמב"ם ע' פח-פט, כותרת הל' מעש"ה אותיות (ז) ו(יז), **ריש פ"י הל' מעש"ה**, שאר מוני המצוות המובא בגרי"פ, (זהר), הגרי"פ שם, ושאר אחרונים (גרי"ז מנחות (עג)), ונעלם מבית הלוי חלק א, וחלק ג), מנ"ח הנ"ל. **ירושלמי יבמות (א:א)** הגמ' עד "לשם ממון כונס וכו'".

ה. **יבמות (לט:-מ)**. "רבא אמר אפי'...כהן אחר אוכלה ת"ל מצות וכו'", [מנחות (עג)]. לכלל מנחתם לרבות מנחת...אתיא קמ"ל וגרי"ז שם, פי' הראב"ד לתורת כהנים, ויקרא (י:יז) רש"י ד"ה ואתה נתן, ערוך לנר יבמות כאן "בגמ' והכתיב, מנחות (סג).]
אכילת המשמר/כהן המקריב: **תוס' יבמות ד"ה רצה כהן אחר**, רמב"ן ויקרא (ז:ט) "וכן מה שאמר והכהן...כחלק היוורד במלחמה וכחלק היושב על הכלים יחדיו יחלוקו", רמב"ם הל' מעש"ה (י:יד)

ו. שיירי מנחות כהקטרת הקומץ/כחלק גבוה

1. כליל תקטר - **מורה הנבוכים (ג:מו)**, מובא ברמב"ן עה"ת פרק ו (ז-יא), אברבנאל פר' ויקרא; 2. הזכרת חלק הכהנים בפרשת ויקרא - חזקוני ויקרא (ו:ט), **העמק דבר ויקרא (ב:ג)** "והנה בכל הקרבנות...דהקטרת אימורים מכפר", צורך אכילת מנחת הציבור בשמיני דמילואים (י:יב); 3. אזכרתה - תורת כהנים (נדבה פרשה ט סוף פרק י, צו פרשה ב סוף פרק ב), פי' הר"ש והראב"ד, **העמק דבר (ב:ב)**; 4. איסור חמץ - רמב"ם הל' מעש"ה (י:יא) כס"מ שם ה"י, הל' מעש"ה (יב:יד), ויקרא (י:יב) פרש"י ד"ה ואכלוה מצות, ויקרא (ב:יא), **העמק דבר שם**, חזקוני (ו:י), ספורנו (ו:ב, ז); 5. מקום אכילה - רמב"ם הל' מעש"ה (י:ג), (משניות זבחים פ"ה פ"ו), ויקרא (י:יב-ג), זבחים (ס). "אמר ר"א מזהב...קק"ל מנין וכו'", ר' בחיי שם פר' שמיני, רשב"ם (ו:ט), ר' בחיי, כלי יקר (ו:ט), [חזקוני (ב:ב) בענין צורך הגשה]; 6. מלח - תורת כהנים הנ"ל, בדק הבית ומשמרת הבית בית ג שער ג, רע"ב, אברבנאל, ערוך השולחן [7. "והנותרת" - העמק דבר (ב:ג) ב' כוונות (א) שלא בכונה (ב) גרוע, (אברבנאל); 8. שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה - מנחות (ט): "דאיבעי להו...שהיתה כבר" ופרש"י שם (מצורף לקמיצה); הו"א בתו"כ שהותרו אף אם נאבד הקומץ עיי"ש; (איסור אכילה קודם זריקה/הקטרה, איסור אכילת זר - הל' מעש"ה (יא:ד) ומל"מ שם, ר' עקיבא בלאק, קל"צ חוברת ט), ספר החינוך מצוה קד בענין שורש ה